

ZAMIEŃ PRIORYTET W DZIAŁANIE

**ŚRODOWISKO
I WALKA ZE ZMIANĄ
KLIMATU**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

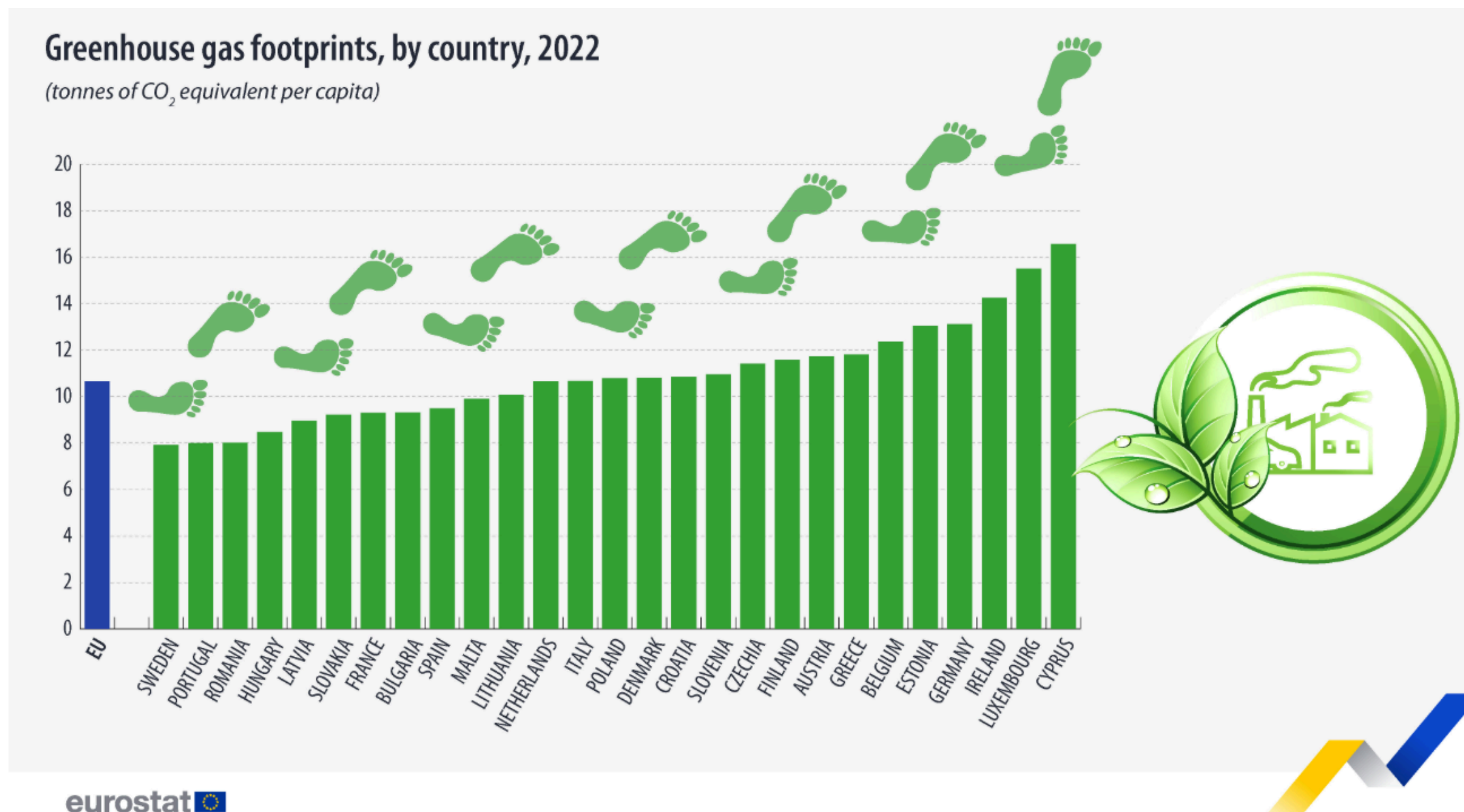
TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ŚLAD WĘGLOWY POLAKA DUŻO NIŻSZY NIŻ NIEMCA

10,8 ton gazów cieplarnianych w równoważniku dwutlenku węgla wyprodukował przeciętny Polak w 2022 r.

Przeciętny Niemiec produkuje o **21,5 % więcej** śladu węglowego niż przeciętny Polak, a najwięcej wytwarza...
Cypryjczyk, bo o **53,5 % więcej** niż Polak.

źródło: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250219-1>

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

NA ŻYWO VS. ONLINE

Online

Offline

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

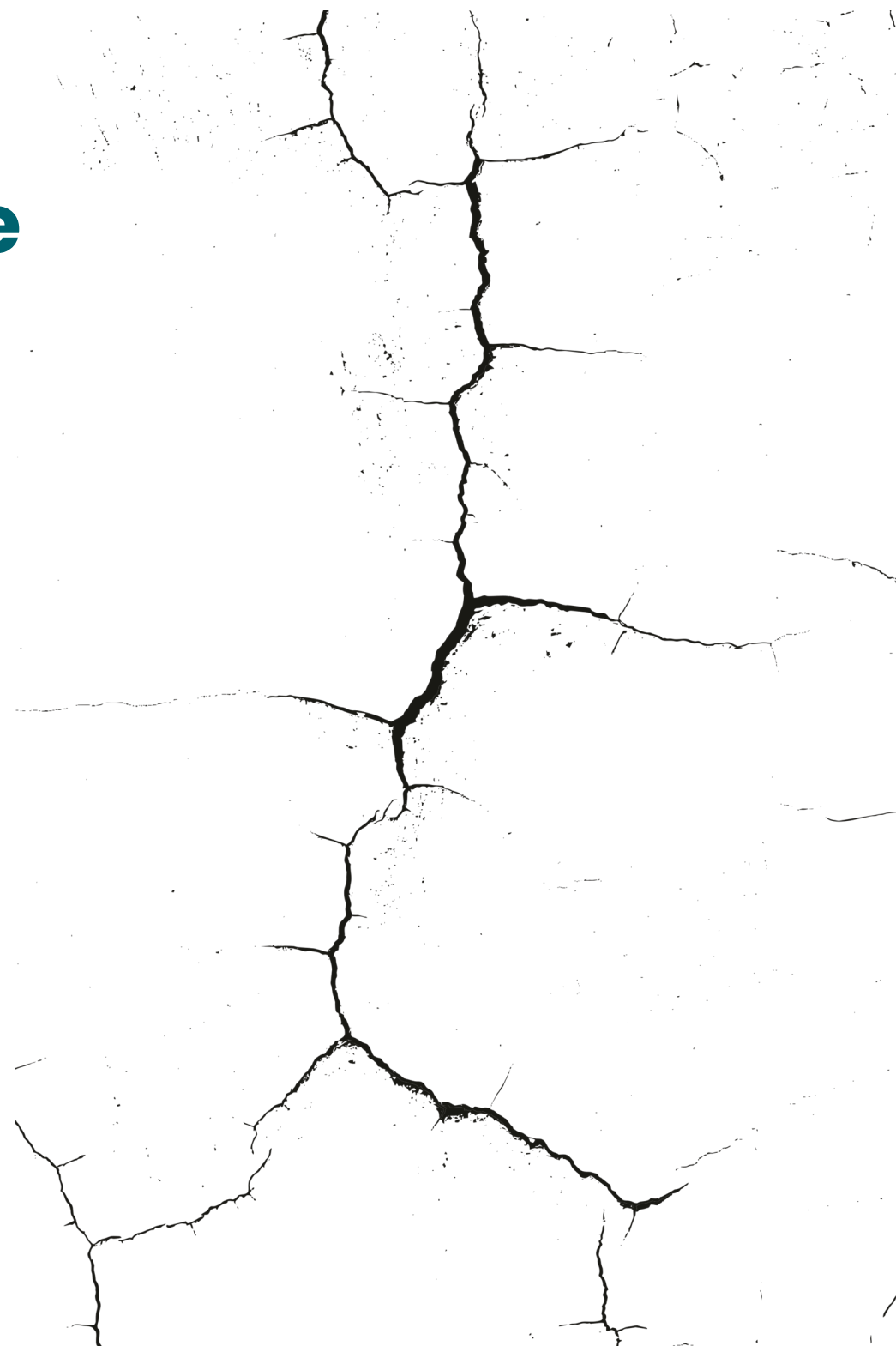
STACJONARNIE? ONLINE? A MOŻE HYBRYDOWO?

Spotkanie stacjonarne

generują spory ślad węglowy – transport, energia, odpady

społeczny aspekt wydarzenia – networking

Spotkania online też nie są obojętne dla środowiska – infrastruktura cyfrowa, przesył danych

minimalizowanie śladu węglowego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

+ zielony hosting

Angażowanie uczestników to podstawa:

+ wyłączanie kamerek jeśli nie są potrzebne

+ ograniczenie jakości video

+ kompresowanie plików

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

LOKALIZACJA TRANSPORT ODPADY

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

WYBIERZ MIEJSCE, KTÓRE WSPIERA CELE ŚRODOWISKOWE, A NIE TYLKO DEKLARUJE!

SZUKAJ CERTYFIKATÓW!

Stawiaj na obiekty z uznanymi certyfikatami, takimi jak **LEED** lub **BREEAM**.
To gwarancja efektywności energetycznej i zarządzania zasobami.

Gdy certyfikatu BRAK, patrz na praktyki:

- łatwy dostęp do transportu publicznego
- oszczędność wody i energii (np. OZE)
- skuteczne zarządzanie odpadami

Dofinansowane przez
Unię Europejską

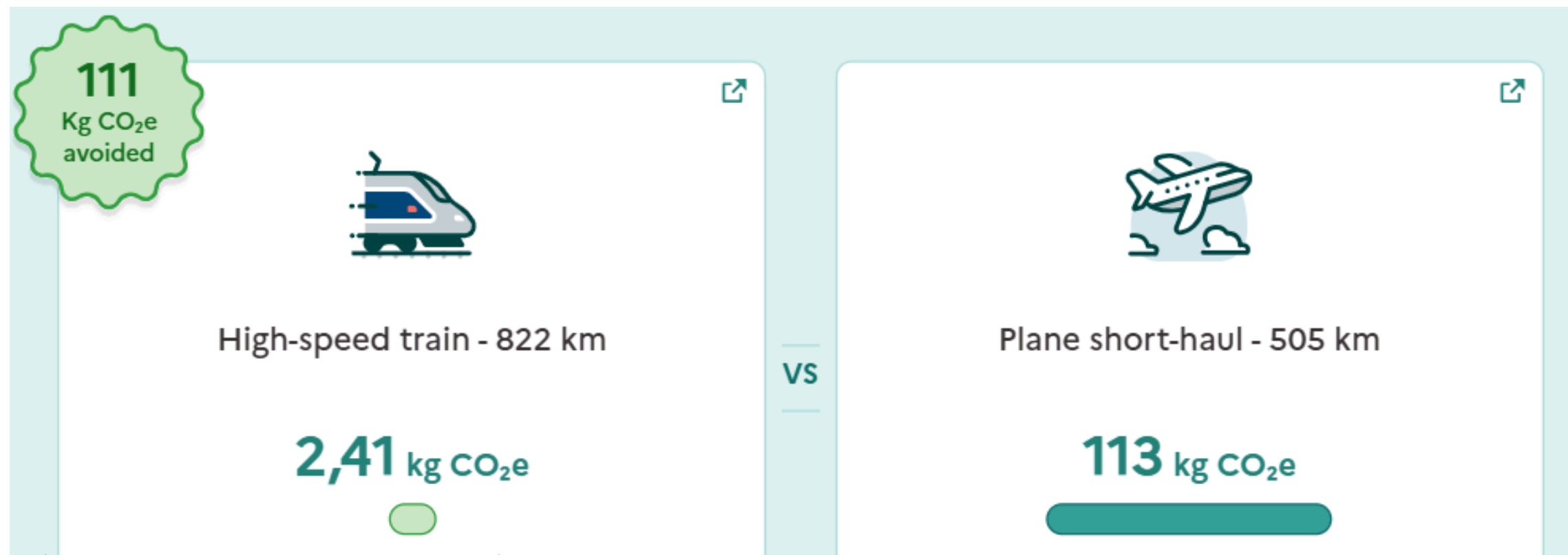
#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

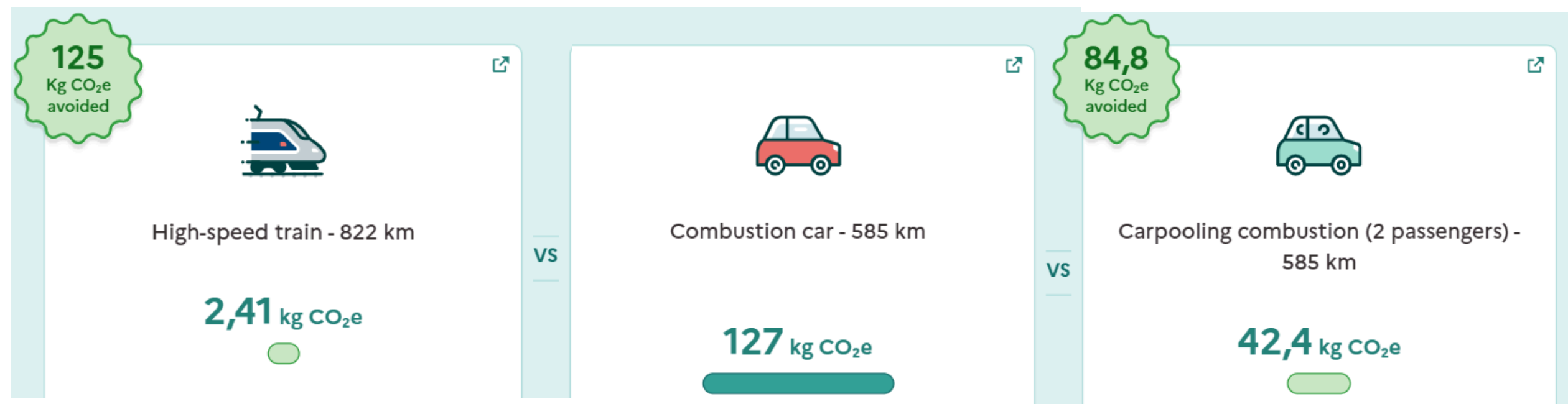
TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

PODRÓŻ: KRAKÓW – WARSZAWA – KRAKÓW

based on French carbon data sets, by ADEME

Dofinansowane przez
Unię Europejską

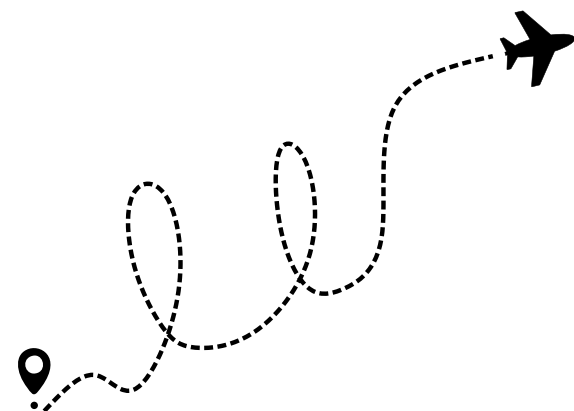

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

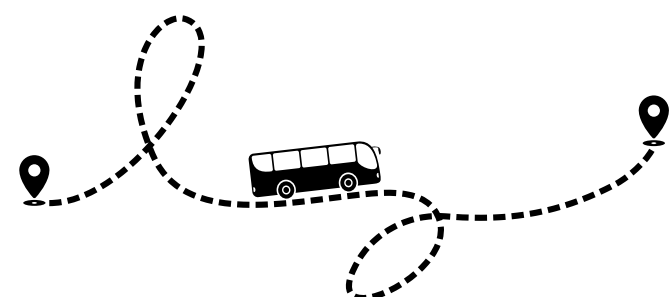
Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

80% EMISJI TO... TRANSPORT!

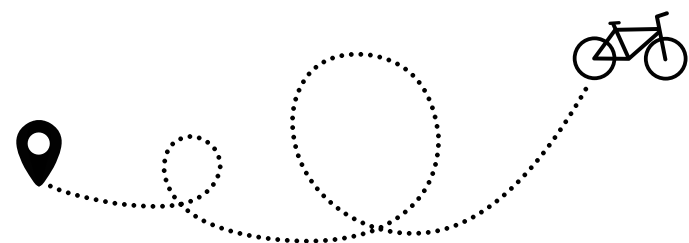
MINIMALIZUJ LOTY:

Jeśli musisz lecieć, wybieraj bezpośrednie połączenia (start/lądowanie generuje najwięcej emisji).

POSTAW NA TRANSPORT ZBIOROWY:

Na trasach krajowych/ościennych: POCIĄG, w drugiej kolejności AUTOBUS. Zachęcaj uczestników do rezygnacji z prywatnych aut (to ponad 60% emisji CO₂ w transporcie drogowym w Europie!).

LOKALNIE = ZIELONO:

Promuj rower, piesze wycieczki i carpooling. Zadbaj o bezpieczne stojaki i wiaty rowerowe. Korzystaj z LOKALNYCH dostawców, by skrócić trasy przejazdów.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

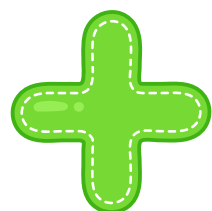
ZASADA 3R ... I NIE TYLKO

REDUCE (OGRANICZ):

NIE KUPUJ i NIE WYTWARZAJ
niepotrzebnych rzeczy.
Używaj narzędzi cyfrowych.
Nie kupuj, wypożyczaj sprzęt.
Zamawiaj świadomie i ratuj
resztki.

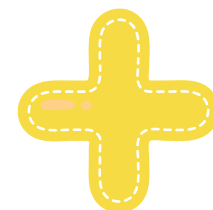
REUSE (UŻYJ PONOWNIE):

Postaw na materiały tylko
wielokrotnego użytku.
Nadawaj przedmiotom drugie
życie

RECYCLE (PRZETWÓRZ):

Kupuj materiały, które nadają
się do recyklingu.
Zadbaj o czytelnie
oznakowane kosze i instrukcje
segregacji.

REFUSE – ODMAWIAJ, UNIKAJ

REFILL – NAPEŁNIAJ PONOWNIE

**REPAIR – NAPRAWIAJ, NIE
WYRZUCAJ**

ROT – KOMPOSTUJ

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

CATERING

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

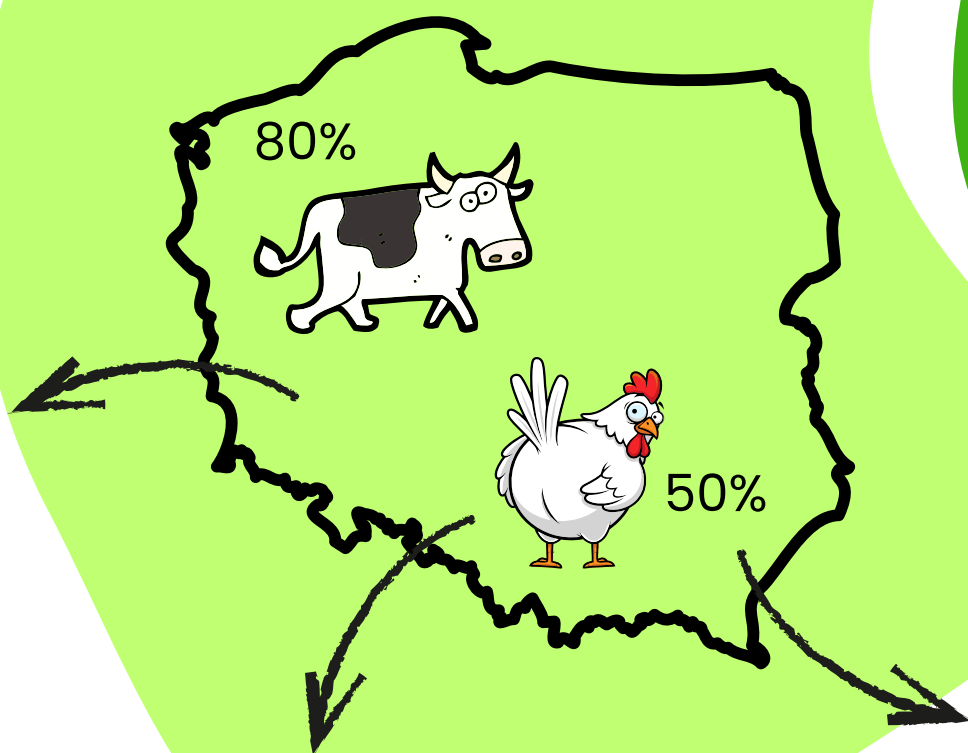

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

BURGER CZY BURAK? – EKOLOGICZNE DYLEMATY NA TALERZU

JEMY MNIEJ, EKSPORTUJEMY WIĘCEJ

Uprawa roślin paszowych oraz produkcja zwierzęca powinny podlegać zmianom przyczyniającym się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

- odejście od przemysłowych technik uprawy, chowu i hodowli,
- postawienie na lokalność produkcji oraz skrócenie łańcuchów dostaw
- zmiana zwyczajów konsumenckich (np. ograniczenie spożycia żywności pochodzenia zwierzęcego)

MIĘSO Z PRÓBÓWKI

laboratoryjne produkty mięsne ze zwierzęcych komórek macierzystych
Singapur 2020
LabFarm

ZAMIENNIKI MIĘSA

alternatywne produkty pochodzenia roślinnego – wzrost 30%

- seitan (wytwarzany z glutenu pszennego),
- quorn (fermentowane mykoproteiny), grzyby
- tofu,
- groch, fasola, ciecierzycyca
- białka roślinne

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

CO JEDZĄ POLACY? CAŁA PRAWDA O NASZEJ DIECIE

MENTI | Co jedzą Polacy?

Ograniczam spożycie mięsa, ale nie rezygnuję całkiem 14%

dieta wegańska 3%

Dieta wegetariańska (bezmięsna ale dopuszczająca nabiał) 4%

Nie stosuję żadnej specjalnej diety 50%

CO JEDZĄ POLACY? CAŁA PRAWDA O NASZEJ DIECIE

Q: Czy obecnie stosujesz jakąś konkretną dietę?

Ograniczam spożycie mięsa, ale nie rezygnuję całkiem 14%

Dieta ograniczająca kalorie, bez ograniczeń co do produktów 11%

Dieta zawierająca jak najwięcej zdrowych produktów, bez ograniczeń 11%

Dieta dla osób z cukrzycą, nadciśnieniem lub innymi schorzeniami 8%

Dieta odchudzająca (wg podanych przepisów) 5%

Dieta bezmięsna, dopuszczająca ryby i owoce morza 5%

Dieta wegetariańska (bezmięsna ale dopuszczająca nabiał) 4%

Dieta bezlaktozowa / dieta wykluczająca nabiał 4%

Dieta wegańska (bez żadnych produktów zwierzęcych) 3%

Dieta pudełkowa 3%

Dieta bezglutenowa 3%

Inne 3%

Nie stosuję żadnej specjalnej diety 50%

NIE TYLKO KAWA JEST GORĄCA – GORĄCY PROBLEM ODPADÓW KUBKOWYCH

JEDNORAZOWY KUBEK

PAPIEROWY Z POWŁOKĄ PE

PE = polietylen, tworzywo sztuczne

Zalety:

- Lekki i tani w produkcji
- Dobrze zabezpiecza przed przeciekaniem

Wady:

- Nie nadaje się do kompostowania – powłoka PE utrudnia biodegradację
- Recykling jest utrudniony – papier i plastik muszą być rozdzielone w specjalnych zakładach

KUBEK PLASTIKOWY PS (POLISTYREN)

Zalety:

- Lekki i tani
- Nadaje się do zimnych napojów

Wady:

- Kruchy, łatwo pęka
- Nieodporny na wysoką temperaturę
- Jednorazowy i trudny w recyklingu w praktyce

JEDNORAZOWY KUBEK PAPIEROWY Z POWŁOKĄ PLA (BIODEGRADOWALNY)

PLA = kwas polilaktydowy, biodegradowalne tworzywo z surowców roślinnych (np. kukurydza).

Zalety:

- Biodegradowalny i kompostowalny w warunkach przemysłowych
- Lekki i wygodny w użyciu
- Alternatywa ekologiczna dla PE

Wady:

- Droższy niż PE
- Nie rozkłada się w zwykłym koszu – wymaga specjalnych warunków kompostowania
- Może być mniej wytrzymały na gorące napoje

KUBEK WIELORAZOWY (CERAMIKA, METAL LUB PP)

Zalety:

- Trwały, wielokrotnego użytku → ekologiczny
- Bezpieczny dla gorących i zimnych napojów
- Łatwy w czyszczeniu (ceramika i PP można myć w zmywarce, metal – zależnie od rodzaju)

Wady:

- Cięższy (ceramika, metal)
- Droższy w zakupie
- Możliwość stłuczenia (ceramika) lub wgniecenia (metal)

CATERING PRZYSZŁOŚCI: EKOLOGICZNY, PRAKTYCZNY, ODPOWIEDZIALNY

- Ankieta przed wydarzeniem – pytania o wybory żywieniowe + informacja o emisjach CO₂ dla produktów zwierzęcych.
- Lokalne i sezonowe produkty – wsparcie lokalnych rolników i mniejszy ślad węglowy.
- Stacje do napełniania butelek – filtrowana woda zamiast jednorazowych plastikowych butelek.
- Biodegradowalne lub wielorazowe materiały – talerze, kubki i sztucze z drewna, bambusa, trzciny cukrowej lub biodegradowalnych tworzyw.
- Edukacja uczestników – krótkie informacje na stoiskach lub ulotkach o ekologicznych wyborach konsumenckich.

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

MATERIAŁY PROMOCYJNE

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

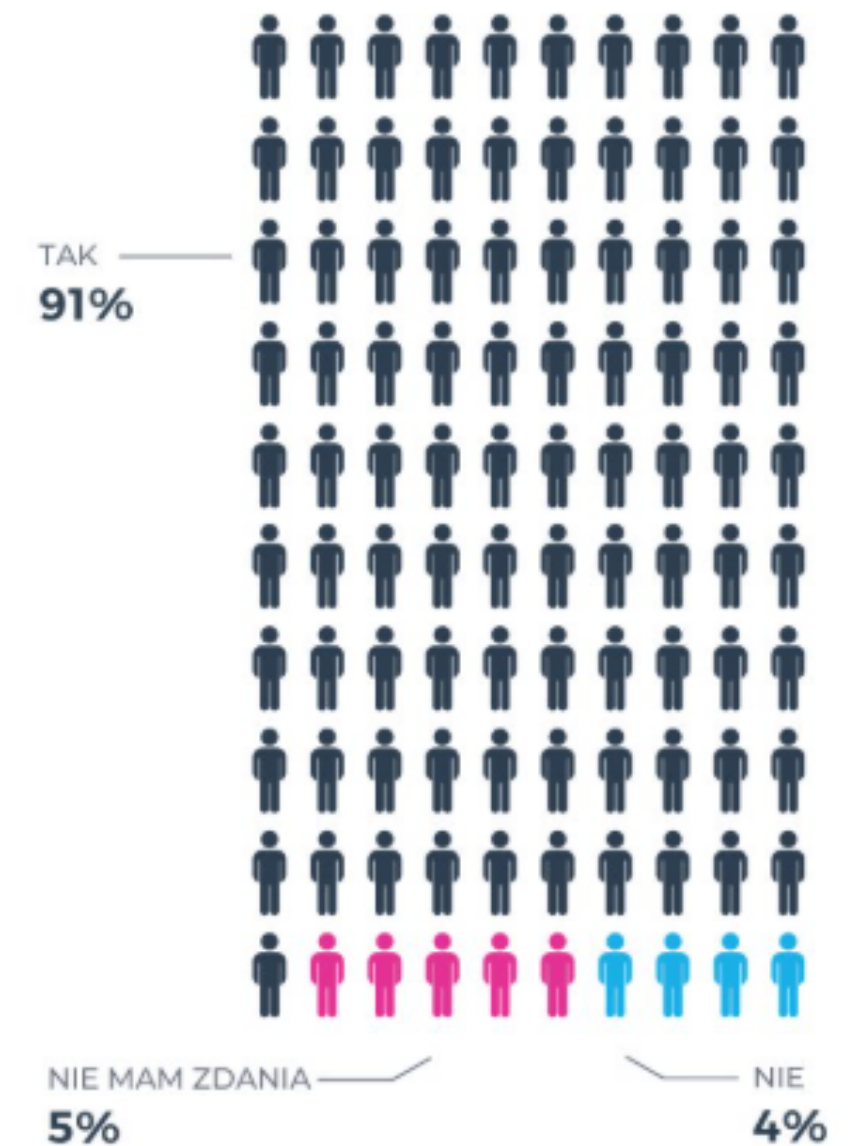
94% Polaków uważa, że rozdawanie gadżetów reklamowych wciąż ma sens

Ilu Polaków uważa, że rozdawanie gadżetów reklamowych ma jeszcze sens?

OpenGift.pl 2024, CAWI, N=1005

Ilu Polaków lubi otrzymywać gadżety reklamowe na prezent?

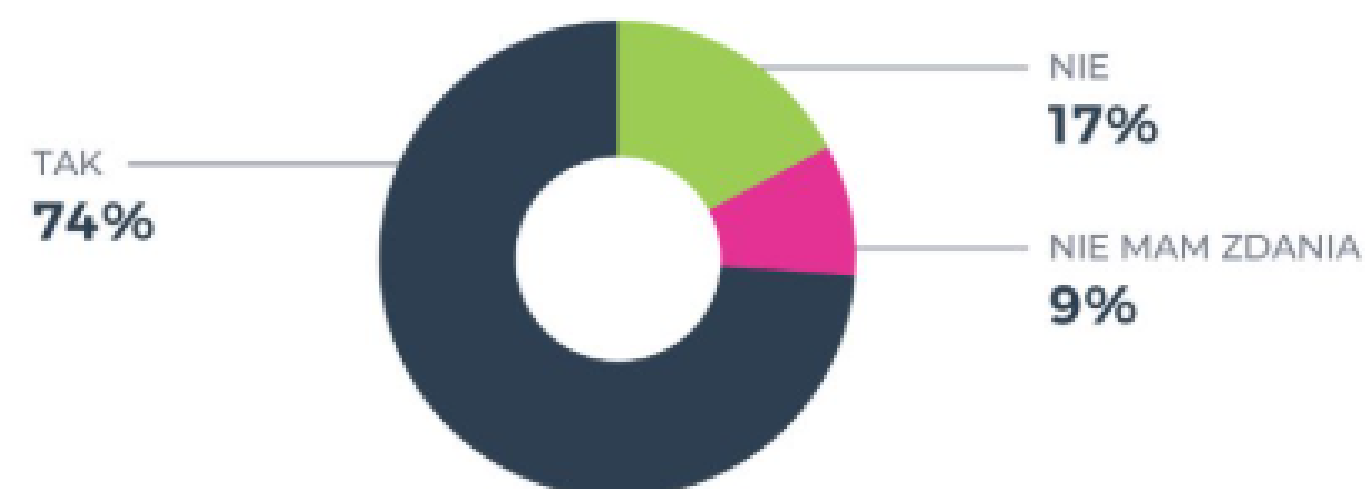
91% Polaków lubi otrzymywać gadżety reklamowe

Ekogadżety? 74% Polaków jest na tak

Ranking miast, w których najczęściej mieszkańców uważa, że gadżety reklamowe powinny być robione tylko z materiałów ekologicznych

BIĄŁYSTOK	80,6%
ŁÓDŹ	76,1%
WROCŁAW	75,8%
POZNAŃ	75,8%
SZCZECIN	75,4%
KATOWICE	74%
KRAKÓW	71,4%
GDAŃSK	69,1%
BYDGOSZCZ	69%
WARSZAWA	63,3%

Ilu Polaków uważa, że gadżety reklamowe powinny być robione tylko z materiałów ekologicznych?

OpenGift.pl 2024, CAWI, N=1005

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

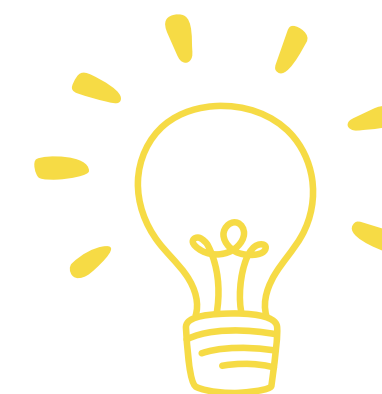

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

GADŻETY NATURALNIE LEPSZE

- torby ekologiczne z recyklingu
- notatniki i długopisy z recyklingu – papier z recyklingu, długopisy biodegradowalne lub z materiałów roślinnych
- breloki i gadżety z naturalnych materiałów (drewno, kork, bambus)
- rośliny w doniczkach lub nasiona – mini rośliny, sadzonki ziół, nasiona w papierowych saszetkach
- eko-identyfikatory (papier, drewno, bambus, materiały tekstylne)
- program kod QR
- voucher lub zniżka do kawiarni/sklepu
- doświadczenie – np. warsztat, wejściówka na wydarzenie (zniżka?)

gadżety
tylko dla chętnych

Dofinansowane przez
Unię Europejską

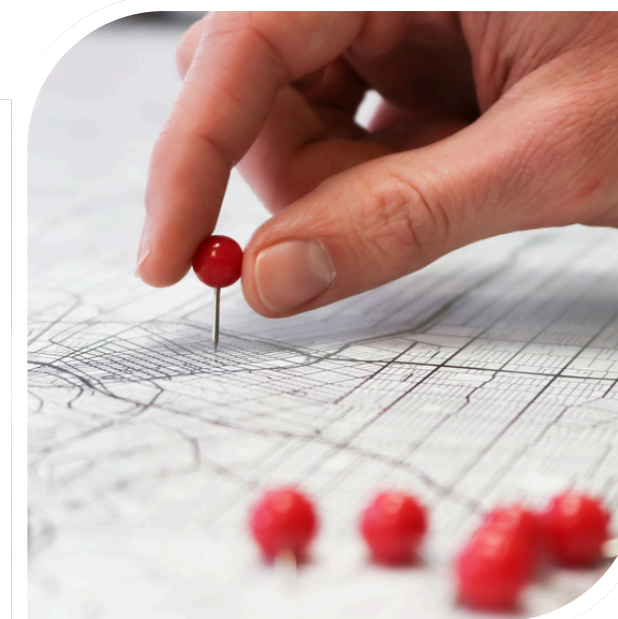
#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

KOMUNIKACJA

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

TWOJE STARANIA DADZĄ LEPSZY EFEKT, JEŚLI ZAANGAŻUJESZ W NIE UCZESTNIKÓW!

KOMUNIKUJ Z GŁOWĄ:

Już w zaproszeniach poinformuj o zielonym charakterze eventu.

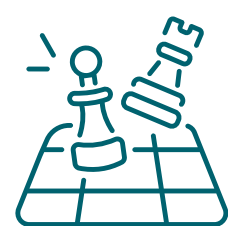
Zachęć do współpracy (np. przyjazd transportem publicznym, własny kubek/bidon).

Wplataj ciekawostki! Pokaż realny wpływ!

EDUKACJA W AKCJI:

Wprowadź do agendy Eko-Prelekcje lub krótki panel o zrównoważonym rozwoju.

GRYWALIZACJA:

Konkurs na najbardziej ekologiczny dojazd na event.

Nagradzaj za aktywne i prawidłowe segregowanie odpadów.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

TRANSPARENTNOŚĆ = INSPIRACJA!

ZBIERZ DANE PO WYDARZENIU:

- Ile odpadów udało się posegregować?
- Ile wody i energii zaoszczędzono?
- Ile posiłków roślinnych wydano?

RAPORTUJ I DZIEL SIĘ SUKCESEM:

Przygotuj krótki raport z danymi i wnioskami.
Udostępnij go: uczestnikom, sponsorom i mediom.

DLACZEGO TO WAŻNE?

Buduje transparentność i wiarygodność Twojej marki.
Inspiruje innych do działania i organizowania zielonych wydarzeń!

ODRZUĆ GREENWASHING:
Bądź szczery w komunikacji!

**Pokaż faktyczne działania, a nie tylko
puste hasła marketingowe.**

OFFSETING JAKO OSTATECZNOŚĆ

Offsety są ostatnim sposobem na osiągnięcie neutralności węglowej imprezy – powinny być kupowane **tylko dla tych emisji dwutlenku węgla, których nie dało się zredukować** w żaden inny sposób.

Kupowanie offsetu bez wdrożenia planów redukcyjnych to nic innego jak **greenwashing**.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

JAK ROBIĄ TO INNI?

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

EKO EVENT Z SYMULATOREM ROWERU, JAZDY ELEKTRYKIEM I LOTU SZYBOWCEM

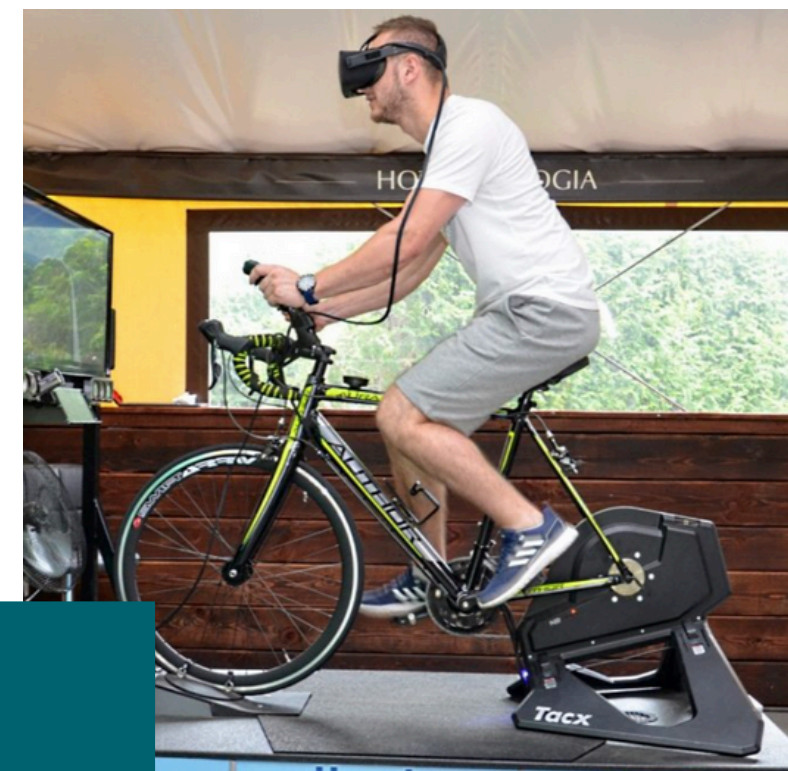
Atrakcje na imprezy, gdzie można np. przejechać się na symulatorze roweru generującym energię, sprawdzić jak działa samochód elektryczny czy poczuć się pilotem szybowca, co promuje świadomość ekologiczną przez doświadczenie.

ANIMANIA

EKOLOGICZNE GRY PLANSZOWE I PROJEKTY EDUKACYJNE DLA DZIECI

Tworzenie własnych, ekologicznych gier planszowych lub projektów, które uczą dzieci i dorosłych o ochronie środowiska w ciekawy, angażujący sposób.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

KOMPENSACJA JAKO ELEMENT EVENTU

Współpraca z wiarygodnymi projektami kompensacyjnymi to nieodłączna część wielu projektów. W ramach Biegu Firmowego i rowerowej gry miejskiej FRRuuu dostępne są pakiety startowe wspierające sadzenie drzew oraz zapewniające uczestnikom koszulki pochodzące z recyklingowanych materiałów.

Frruuu i wspieraj środowisko!

Nie bez powodu na środek transportu w grze wybraliśmy rower. Ale na tym nie koniec!

Rok temu posadziliśmy **4300 nowych drzew** – jedno za każdego uczestnika 🌳

Biorąc udział w 5. edycji FRRuuu wspierasz **sadzenie kwiatnych łąk**, które umożliwiają przetrwanie populacji dzikich pszczoł. Dlaczego stawiamy na pszczoły? Bo bez nich nie ma ludzkości! **Dzięki nim zapylanych jest aż ¾ gatunków roślin uprawnych** 🐝

FRRuuu - Rowerowa Gra Miejska

Green run

Czy jest coś lepszego niż bieg w ekologicznym nastawieniu? Twój bieg = 1 posadzone drzewo

ZAMÓW PAKIET

1 uczestnik = 1 posadzone drzewo oraz certyfikat dla firmy,

Personalizowana wysokiej jakości koszulka z logo Twojej firmy wykonana z ekologicznego materiału

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

organizacja non-profit, której celem jest przeciwdziałanie zmianom klimatycznym poprzez działania proekologiczne

- sadzenie drzew w Polsce i Europie
- ochrona środowiska
- zazielenianie miast
- sprzątanie lasów
- współpracę z firmami w ramach CSR (Corporate Social Responsibility)
- edukacja ekologiczna

WYZWANIE ZIELONEJ DRUŻYNY

Uczestnicy są podzieleni na zespoły, które rywalizują w zadaniach proekologicznych, np. zmniejszanie zużycia energii, recykling, lokalne sprzątanie czy burza mózgów na temat innowacji ekologicznych. To angażuje do działania i buduje ducha zespołu.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

Coldplay Music of the Spheres Tour

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – scena zasilana m.in. energią słoneczną.
- Promowanie zrównoważonego transportu – zachęcanie fanów do korzystania z transportu publicznego i wspólnych przejazdów.

47%

Net Zero Carbon Events – globalna inicjatywa branżowa

osiągnięcie neutralności węglowej w branży eventowej do 2050 roku

- redukcja emisji gazów cieplarnianych
- wdrażanie zasad zero waste jako standardu przy organizacji wydarzeń
- stosowanie ekoprojektowania w planowaniu i realizacji eventów

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

PRZYDATNE INFORMACJE

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

Sustainable Event Guidelines

The little book of Green Nudges

Myślenie eko w projektach młodzieżowych

Zrównoważone wydarzenia sportowe EnvInSport

Sustainability and mobility

Zielone festiwale

ZAMIEŃ
PRIORYTET
W DZIAŁANIE

ZIELONE PRAKTYKI ERASMUS +

2023

Collection of **Green Projects**
for Erasmus+ and European
Solidarity Corps

SALTO Erasmus+ and European Solidarity Corps Erasmus+ and European Solidarity Corps

2024

Collection of **Green Projects**
for Erasmus+ and European
Solidarity Corps

SALTO Erasmus+ and European Solidarity Corps Erasmus+ and European Solidarity Corps

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

EKO WYDARZENIA TO NIE REWOLUCJA A EWOLUCJA

Jaki może być efekt kuli śnieżnej?

**Którą z zasad zaprezentowanych
dzisiaj można wdrożyć na następnym
spotkaniu?**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

TCA

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Katarzyna Kochaniak

Marta Iwańska

Erasmus+ InnHUB | FRSE

Dofinansowane przez
Unię Europejską

#Erasmus+
#Europejski Korpus Solidarności

Training and Cooperation Activities
Szkolenia międzynarodowe Erasmus+